

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Майстерня з викладання соціології у вищій школі

для здобувачів освітньо-наукового ступеню доктор філософії

галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність	054 «Соціологія»
рівень вищої освіти	третій
освітньо-наукова програма	«Соціологія»
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	очна, заочна
Навчальний рік	2022/2023
Рік навчання	1
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачка: Людмила МАЛЕС

Пролонговано: на 2023/2024 н.р. Тетяна Червінська «08» 08 2023 р.

на 2024/2025 н.р. Тетяна Червінська «08» 08 2024 р.

КНІВ – 2022

Розробниця: Людмила МАЛЕС, д.соц.н., професорка, професорка кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри теорії та історії соціології
Володимир СУДАКОВ

Протокол № 13 від «27» червня 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» липня 2022 року № 8

Голова науково-методичної комісії Тетяна Червінська Тетяна ЧЕРВІНЬСЬКА

1. Мета дисципліни – підготовка до асистентської практики з проведення занять з конкретних дисциплін через оволодіння аспірантками та аспірантами сучасними методами, формами та засобами навчання, формування в них на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань із базових та методичних дисциплін, професійних навичок та вмій для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

2. Попередні вмогли до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* основні соціологічні напрямки, компоненти соціології як дисципліни, її термінологію, специфіку в порівнянні з повсякденним знанням та іншими дисциплінами.

2. *вміти* читати професійні наукові публікації, працювати з соціологічними даними та формувати власні ідеї українською та англійською науковою мовою.

3. *мати навички* пошуку та вибору відповідної інформації, роботи в групі, створення проектів та дискусії.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна «Майстерня з викладання соціології у вищій школі» спирається на знання здобуті в результаті опанування різних соціологічних дисциплін. Дисципліна складається з двох тематичних частин, пов'язаних між собою. Перша частина містить теоретичні дискусії вітчизняного та міжнародного обшару про зміни в сучасній системі освіти та роль соціології як навчальної дисципліни. Друга частина поєднує спеціальні методики, що забезпечують технологію викладацько-навчальної роботи.

4. Завдання (навчальні цілі):

- обгрунтувати «прив'язку» методики до викладання різних соціологічних дисциплін;
- познайомити з диференційованими методичними принципами, прийомами, що застосовуються у викладанні соціологічних дисциплін, основні виклики викладання;
- пропрацювати викладацьку роль у ході опанування соціологічних дисциплін, можливі рольові конфлікти.

Що спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність розв'язувати комплексні проблеми соціології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. (ЗК4).
- Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті (ФК4)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати основні види освітніх парадигм, дискусії у вітчизняній та світовій освіті	Лекція, практична, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на практичних, Колоквіум	10
1.2	Знати основні методи та методики викладання, оцінювання, зворотного зв'язку	Лекція, практична, самостійна робота	Колоквіум	10
2.1	Застосовувати теоретичні знання у практиці підготовки методичних матеріалів	практичні заняття, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях, Колоквіум	15
2.2	Вміти працювати з науковими, публіцистичними і повсякденними текстами та даними	Лекція, практична, самостійна робота	Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях, Колоквіум	15
2.3	Використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології, вміти готувати презентації, наочність	Самостійна робота, практичні заняття	Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях	10

3.1	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами.	практичні заняття	Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях	20
4.1	Здійснювати самостійно пошукову бібліографічну діяльність за темою	Самостійна робота, практичні	Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях, Колоквіум	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1
Програмні результати навчання (назва)							
Розробити і викладати спеціальні дисципліни з соціології у закладах вищої освіти, здійснювати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. (ПРН8)	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання:

- семестрове оцінювання:

1. Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН2.3, РН3.1, РН4.1 – 75 балів (45 мінімально балів).
2. Колоквіум: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, РН4.1 – 25 балів (15 мінімальних бали)

- підсумкове оцінювання у формі заліку

7.2 Організація оцінювання:

1. групова та індивідуальна робота на практичних заняттях РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН 2.2, РН 2.3, РН 3.1, РН4.1 – теми 2,4,5-7.
2. Колоквіум: РН 1.1, РН 1.2 РН 2.1, РН 2.2, РН4.1 – теми 1-4.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійна робота
1. Основні виклики викладання соціології				
1.	Зміна парадигми освіти: основні проблеми сучасної освіти та шляхи їх подолання	2	-	6
2.	Соціологія як предмет викладання у вищій школі та викладання у публічному дискурсі	-	2	10
3.	Соціологічна освіта в Україні: основні завдання, тенденції, стратегії, виклики.	2	-	10
4.	Форми контролю знань та зворотного зв'язку у викладанні соціології	-	2	10
2. Методика викладання соціології				
5.	Методики проведення семінарських, практичних занять та організації роботи здобувачів		4	12
6.	Методика використання засобів навчального процесу		2	12
7.	Методика оцінювання, підготовки та виконання рецензій, презентацій та підсумкових робіт		2	12
	ВСЬОГО	4	12	72

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекції – 4 год.

Практичні заняття – 12 год.

Консультації – 2 год.

Самостійна робота – 72 год.

8. Рекомендовані джерела:

Основна

1. John Hamlin and Susan Janssen Active Learning in Large Introductory Sociology Courses // Teaching Sociology, Vol. 15, No. 1 (Jan., 1987), pp. 45-54
2. Kathleen McKinney, Frank Beck, Barbara Heyl Sociology Through Active Learning: Student Exercises. SAGE Publications, 2000
3. Ken Robinson On Changing Education Paradigms (MAR 13, 2017) <https://www.thecoachingroom.com.au/blog/sir-ken-robinson-on-changing-education-paradigms> (26.07.2022)
4. Методична скарбничка // Спільна історія. Діалог культур. Навчальний посібник. – Львів ЗУКЦ, 2013. Гриф МОН. – С. 226-249.
5. Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка. – К., 2018. Режим доступу: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf> (26.07.2022)
6. Робінсон Кен Освіта проти таланту / Кен Робінсон. Пер.з англ. Ганна Лелів. – К. : Літопис, 2017. – 256 с.

Додаткова

1. R. Scott Webster In Defense of the Lecture // Australian Journal of Teacher Education Vol 40, 10, October 2015 Режим доступу: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ11078748.pdf> (26.07.2022)
2. Sadykov, Timur & Hana Čtáčková The students' opinions toward interactive lectures (2019/06/01) Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/334031841_THE_STUDENTS'_OPINIONS_TOWARD_INTERACTIVE_LECTURES (26.07.2022)

3. Гендер для медіа: Підручник з гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / За ред. М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової – Київ: Критика, 2017. – С. 135-150 (Розділ 8 Гендерована освіта).
4. Сорока Ю., Плахотнік О., Марценюк Т., Малес Л. Смысловые перспективы навчання / вивчення соціології: студентоцентрирована освіта // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - № 3, 2014. – С.185-203.